

VVSG

Vereniging van
Vlaamse Steden
en Gemeenten

Duurzame, energiezuinige openbare verlichting

Energieke Vrijdag 13 oktober 2023 – Netwerk Klimaat

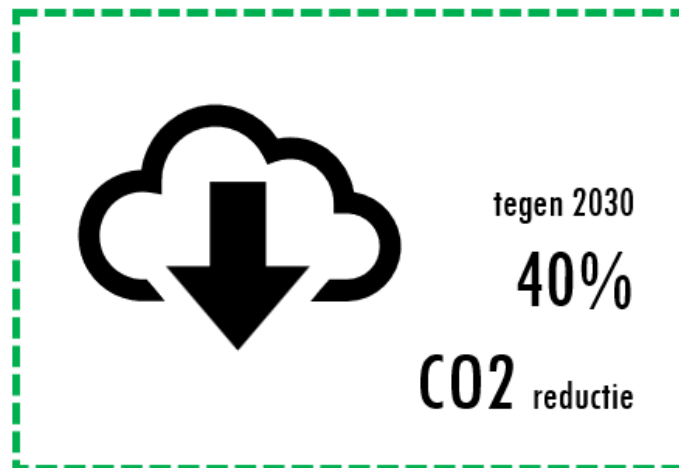
Agenda

1. Inleiding : Netwerk Klimaat - Kennisnetwerk openbare verlichting (VVSG & Fluvius)
2. Status verledning en instrumenten voor beleidsvorming OV – Fluvius
3. Praktijkvoorbeeld - Ieper
4. Vraag en antwoord

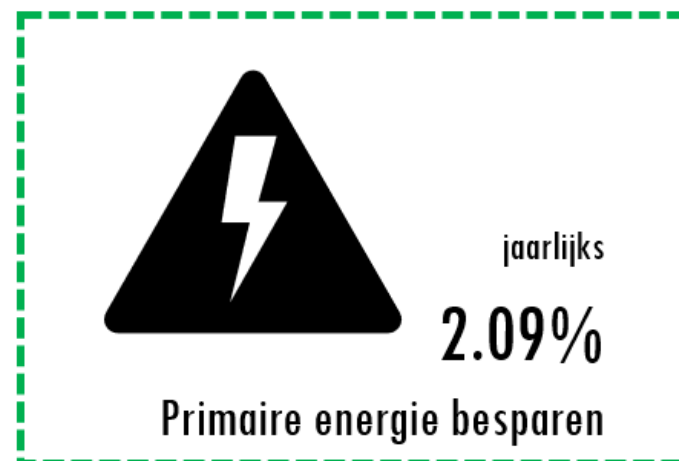
Praktische afspraken

- De webinar wordt opgenomen en is nadien beschikbaar
- Vragen stellen kan via de chat.
  - Vermeld dan ook even je naam en lokaal bestuur.
- Technische problemen? Contacteer ons via chat

2030 doelstellingen LEKP 1 - 2

LEKPACT 2.0
-55%

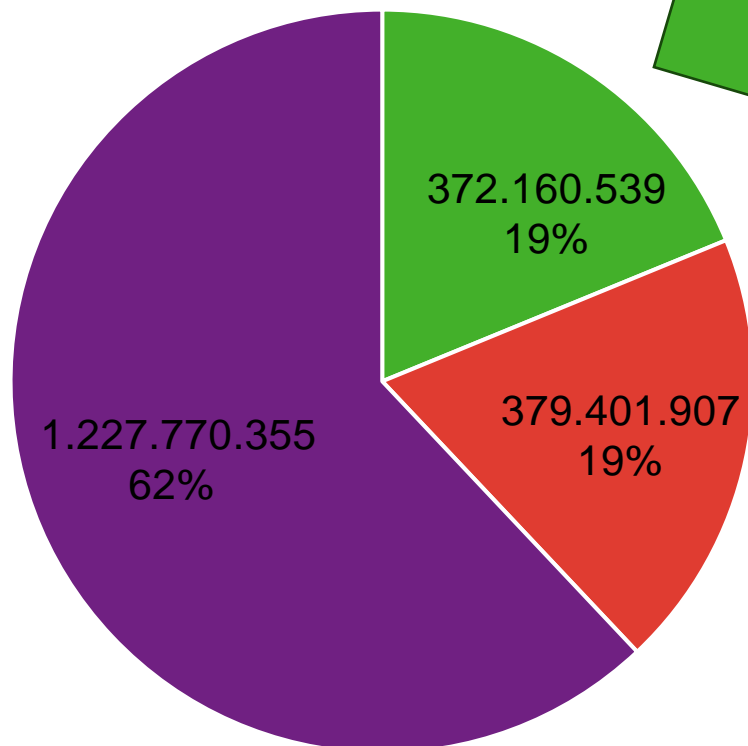

LEKPACT 2.0
-3% / j

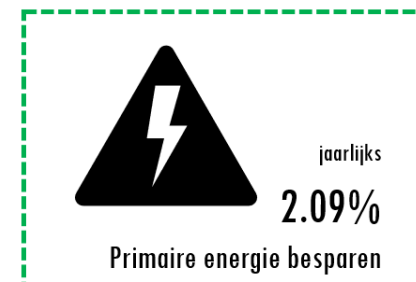
VVSG

De kWh...

verbruik Kwh (2021)

Openbare verlichting =
gem. 50% kWh verbruik

LEKP monitoring primair energieverbruik:

Elke kWh telt voor 2,5, cf VEKA – omrekening energiedragers naar primair verbruik.

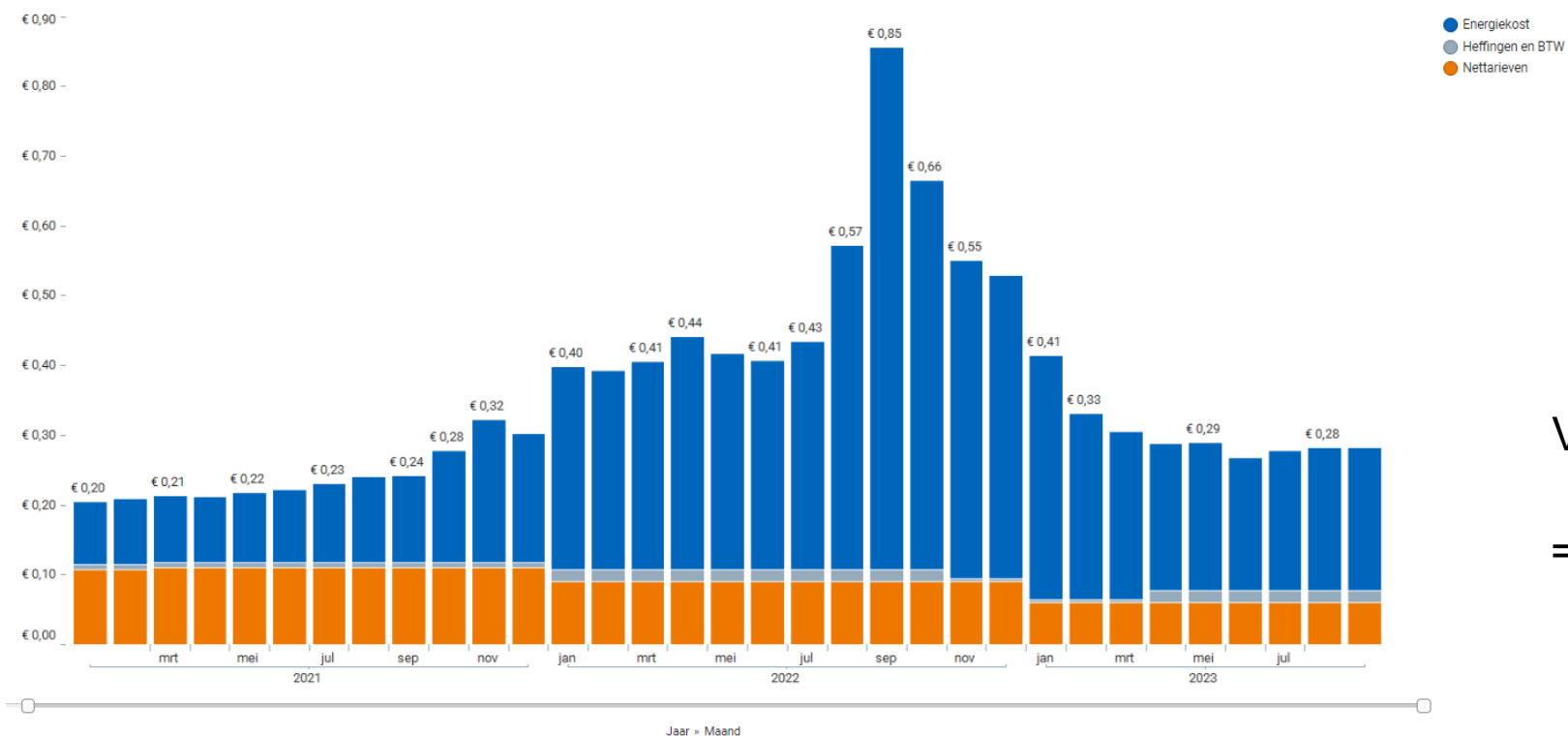
Elke kWh reductie via EE en/of HE = x 2,5 effect!

...de factuur van het lokaal bestuur...

	openbare verlichting (elektr)	gebouwen (elektr)	gebouwen (gas)	totaal (kWh)
kWh	372.160.539	379.401.907	1.227.770.355	1.979.332.801
MWh	372.161	379.402	1.227.770	1.979.333
GWh	372	379	1.228	1.979
TWh	0,37	0,38	1,23	1,98

Elektr BE (TWh)	% Elektr LB	€ Kwh	€ OV
83,7	0,9%	€ 225.468.734	€ 111.648.162

€	0,30	€/ kwh
---	------	--------

Verwachting energie experts:

=> energieprijzen pré covid X 1,5 à X 2

VVSG

Nachtverlichting in Europa, gezien vanuit de ruimte. België is zeer sterk verlicht. (beeld gemaakt door Suomi NPP satelliet in 2012).
Photo © NASA/Novapix / Bridgeman Images

Wordt verwacht einde 2023 :

Praktijkids en Ecologische duisternisbehoeftekaart ter ondersteuning van de omschakeling naar openbare ledverlichting

"Er is geen oplossing die voor iedereen zal werken" (INBO)

Nachtverlichting heeft grotere impact op onze gezondheid en op biodiversiteit dan gedacht

Nachtverlichting kan de kans op overgewicht en mentale problemen groter maken. Ook voor de biodiversiteit is de impact van nachtelijke verlichting groter dan gedacht. Dat zeggen het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en PIH - Kenniscentrum Milieu en Gezondheid in twee literatuurstudies.

Kathleen Heylen, Belga
do 12 okt © 13:44

Maar kan mijn bestuur zomaar doven of dimmen? Hoe?

**Openbare
verlichting**

1. Lees de LUCI (Lighting Urban Community International) verklaring "de toekomst van openbare verlichting"
2. Wat met (on)veiligheid en aansprakelijkheid bij dimmen of doven van straatverlichting?
  - bij dimmen of enkel 's nachts doven van de straatverlichting => geen effect op de verkeersveiligheid of op de criminaliteit.
  - Aansprakelijkheid = zeer genuanceerd verhaal : geen uitspraken bekend waarbij (alleen) de straatverlichting aanleiding was om een gemeente (mee) aansprakelijk te stellen voor een ongeval.
3. Raadpleeg deze **VVSG** pagina's
  - Openbare werken en wegenbeheer met daarin een aantal relevante thema's en publicaties om gepast te verlichten
  - Hoe fietsinfrastructuur algemeen - maar zeker bij het niet verlichten - in te richten voor veilige fietsverbindingen op de website van onze Fietsberaad collega's.
4. Neem een kijkje in de Praktijken Databank van Netwerk Klimaat

Geen sprong in het duister ! Wel een duurzame sprong via gebalanceerd OV beleid

Photo by [Cam Adams](#) on [Unsplash](#)

Kennisnetwerk openbare verlichting - WAT

- Startte in 2020, groeiende betrokkenheid en positieve appreciatie door **voortrekker besturen klein én groot**.
- **Samenstelling** van een lerend netwerk:
  - Regionaal gespreid, stedelijk & landelijk, voortrekker steden en gemeenten met een Vlaams bereik
  - Participatie van experts Fluvius
  - Op afroep in functie van het thema van VVSG experts (cel mobiliteit, vervoersregio's, Fietsberaad) en andere stakeholders zoals bv. agentschap natuur en bos, AWW,...
  - Sinds maart 2023 vaste participatie van LUCI (internationaal netwerk OV)
- De doelstelling is dat het netwerk in functie van de behoeften en de urgentie van de thema's een **drietal keer per jaar** samenkomt.
- **Documenten worden** via de bestaande VVSG communicatiekanalen en platformen **gedeeld**, alsook binnen de kanalen die Fluvius beschikbaar heeft.
- Werking via **jaarlijkse thematische aanpak** (o.a. energie-efficiënte via verledden, dimmen en doven, biodiversiteit, gemeenten ondersteunen in beleidsvorming bij OV...)

Kennisnetwerk openbare verlichting VVSG & Fluvius – WERKING

Doel van het kennisnetwerk:

- **Informatiedeling** met steden en gemeenten op het vlak van openbare verlichting en de toepassingen hierop in brede zin (o.a. veiligheid, energie en CO2, mobiliteit, biodiversiteit, circulariteit), captatie van vragen en zorgen m.b.t. ontwikkelingen op het vlak van openbare verlichting die uit deze informatiedeling ontstaan. Fluvius maakt deel uit van het netwerk als operator voor de gemeenten en expert in deze materie.
- **Interactie en netwerking** over structurele implementatie vraagstukken bij het verleden, resultaten van onderzoeks- en pilootprojecten op het terrein en advies vragen hieromtrent aan de betrokken steden en gemeenten.
- **Behoeftetepeiling**: welke zijn noden en behoeften bij steden en gemeenten. Hoe kunnen we problemen oplossen, welke prioritaire thema's en zaken moeten op beleidsniveau aangepakt.
- **Kennisborging** waarbij beroep kan worden gedaan op de bestaande communicatiemiddelen en de expertise van de medewerkers binnen VVSG.
- Het netwerk behandelt geen operationele thema's die voor Fluvius als operator zijn bestemd.

LUCI VERKLARING

Voor de toekomst van
openbare verlichting

>> 7 doelstellingen > relevant voor elke Vlaamse gemeente

1. Verlichting voor een Net Zero stad
2. Minimaliseren van lichtvervuiling voor alle levende wezens
3. Gezondheid en welzijn ondersteunen
4. De publiek-private dialoog aangaan
5. Het potentieel van maatschappelijke betrokkenheid benutten
6. De transformerende kracht van lichtkunst inzetten
7. Synergiën creëren die verder gaan dan verlichting

Jeroen De Landtsheer - Walter Geerts

Sprekers Ieper

Hein Lapauw

Zijn er nog vragen?

Volgende webinars

8 december : LEKP rapportage

Vereniging van
Vlaamse Steden
en Gemeenten

Openbare
verlichting

Op de hoogte blijven?

<https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/openbare-verlichting>

Goede praktijken (ook van OV) :

<https://www.vvsg.be/milieu-klimaat-duurzaamheid/energie-en-klimaat/praktijkendatabank-klimaat>

Interesse om de vergaderingen fysiek / online te volgen ?

stuur een mail naar patrick.dellaert@vvsg.be en kris.moonen@vvsg.be

Bedankt!

VVSG vzw • Bischoffsheimlaan 1-8 • 1000 Brussel • T +32 2 211 55 00
info@vvsg.be • www.vvsg.be

